

«Από τη στάχτη θα αναγεννηθεί το Κ.Κ.Ε.»

N. Ζαχαριάδης

ΝΕΑ ΑΝΑΤΟΛΗ

Προλετάριοι όλων των χωρών καταπιεζόμενα έθνη και λαοί ενωθείτε!

Όργανο της Κ.Ε. της Οργάνωσης για την Ανασυγκρότηση του Κ.Κ.Ε.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 55 ΤΗΛ. 5241058 ΧΡΟΝΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18 ΜΑΡΤΗ 1988 ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 63 — ΔΡΧ. 30

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ Ο ΦΙΛΟΡΩΣΙΚΟΣ ΧΑΡΑΧΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΝΤΑΒΟΣ

Όσο περνάει ο καιρός και κατακαθίζουν τα γεγονότα τόσο πιο καλά αποκρυσταλλώνονται οι κατευθύνσεις και οι όροι που οδήγησαν στην συμφωνία του Νταβός, τόσο πιο πολύ ακόμα επιβεβαιώνονται οι αρχικές μας διαπιστώσεις για τον χαρακτήρα του, δηλαδή για τον ρωσόφιλο χαρακτήρα του.

Πολλοί μπερδεύονται από το γεγονός ότι το Νταβός χαιρέτιστηκε και από τις δύο υπερδυνάμεις αλλά και από τις ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι εκείνοι που πάντα βλέπουν την Ελλάδα κάτω από αμερικανονατοϊκή κυριαρχία και τον Παπανδρέου υπηρέτη αυτής της κυριαρχίας βιάστηκαν να δουν σ' αυτό την επιβεβαίωση αυτής της λαθεμένης και εξαιρετικά καθυστερημένης πολιτικά αντίληψης.

Στην πραγματικότητα για έναν παρατηρητή που θέλει να πάει λίγο βαθύτερα στην ανάλυση αυτής της νέας φάσης στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και είναι απαλλαγμένος από προκαταλήψεις τα ερωτασιούνται δύο Νταβός.

Ένα Νταβός που θα έκφραζε τις διαθέσεις και τα συμφέροντα του αμερικανικού ιμπεριαλισμού και σ' ένα βαθμό της Ευρώπης. Και ένα άλλο Νταβός που θα έκφραζε τα συμφέροντα του ρωσικού σοσιαλϊμπεριαλισμού.

Το πρώτο Νταβός είναι εκείνο που θέλει την αποκατάσταση της συνοχής της Νοτιο-ανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Το μεγαλύτερο και πιο βαθύ αγκάθι σ' αυτή τη συνοχή ήταν η ελληνοτουρκική σύγκρουση. Αυτή είχε σαν αποτέλεσμα τη διάταξη του ελληνικού στρατού προς την Τουρκία, δηλαδή απέναντι σε μια νατοϊκή χώρα και μάλιστα απέναντι σε μια χώρα αποφασιστικής σημασίας για τη νατοϊκή στρατηγική.

Αυτό το Νταβός έχει σαν επακόλουθο μια στρατηγική διάσταση. Η Δύση με άλλα λόγια θέλει ένα Νταβός που θα σήμαινε μια σταθερή

και μόνιμη ειρήνη ανάμεσα στις δύο χώρες κάτω βέβαια από τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα χάραζε γι' αυτήν ο δυτικός ιμπεριαλισμός.

Το δεύτερο Νταβός δε θέλει βέβαια την αποκατάσταση της συνοχής της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Θέλει αντίθετα την παραίτηση υποσύνθεσης αυτής της συνοχής. Ο σοσιαλϊμπεριαλισμός μέχρι στιγμής έχει κερδίσει πολλά χάρη στην ελληνοτουρκική αντίθεση. Το μεγαλύτερο κέρδος του ήταν μέχρι τώρα το ελληνο-βουλγαρικό πολιτικο-στρατιωτικό σύμφωνο Παπανδρέου - Ζιφκοφ και το νέο αμυντικό δόγμα της Ελλάδας που

στο βάθος διαμορφώνει μια ελληνοβουλγαρική συμμαχία ενάντια στην Τουρκία.

Όμως η Ρωσία είναι αντίθετη στο να φτάσει αυτή η αντίθεση σήμερα σε μια ανοιχτή ρήξη. Κάτι τέτοιο θα την υποχρέωνε να διαλέξει πιθανότατα ανάμεσα στις δύο χώρες. Αν διάλεγε να σταθεί στο πλευρό της Τουρκίας θα έχανε την Ελλάδα, ενώ θα ήταν αμφίβολο αν θα κέρδιζε την Τουρκία, στην οποία ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός και η δυτική Ευρώπη λιγότερο διαθέτουν σήμερα τις πιο ισχυρές προσπάθειες από την άποψη των εσωτερικών πολιτικών δυνάμεων.

Αν διάλεγε την Ελλάδα θα ερχόταν σε σύγκρουση με την Τουρκία, που σημαίνει πως θα έμπαινε σε αμφισβήτηση η δυνατότητα του ρωσικού στόλου να περνάει ανενόχλητο από τα Στενά προς τη Μεσόγειο.

Η Ρωσία χρειάζεται την εξής σχέση με την Τουρκία. Καλές σχέσεις μαζί της σε καιρό ειρήνης και προετοιμασία για κατάληψη των Στενών σε περίπτωση πολέμου.

Η Ρωσία λοιπόν θέλει ένα Νταβός που θα διατηρεί μια ταχτική ελληνοτουρκικής ειρήνης ενώ θα προετοιμάζεται ο πόλεμος ενάντια

στα Στενά από τη μεριά της Βουλγαρίας και της Ελλάδας.

Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στα δύο Νταβός. Πρόκειται στην ουσία για τη διαφορά απέναντι σε ένα στρατηγικό Νταβός που στρέφεται ενάντια στο σύμφωνο της Βαρσοβίας και για ένα ταχτικό Νταβός που υπηρετεί το σοσιαλϊμπεριαλισμό.

Είμαστε της άποψης ότι η Τουρκική αστική τάξη προχώρησε στο πρώτο Νταβός, ενώ ο Παπανδρέου στο δεύτερο.

Η συμφωνία που υπογράφηκε και στο ίδιο το Νταβός και στη συνέχεια του στις Βρυξέλλες ήταν αρκετά νεφελώδης, αρκετά αόριστη ώστε να μπορεί να ερμηνευθεί και τις δύο προθέσεις. Όμως ο αντικειμενικός της χαρακτήρας δεν μπορεί παρά να σφραγίζεται από τη μια πλευρά. Δεν μπορεί παρά να έχει την κύρια πλευρά του.

Αυτή η πλευρά είναι η δεύτερη. Αυτός που σέρνει το χορό, αυτός που έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων, αυτός που επιβάλλει τους ιδιαιτέρως όρους και το χαρακτήρα της συμφωνίας είναι ο σοσιαλϊμπεριαλισμός μέσω της Παπανδρέϊκής κλίκας. Η Παπανδρέϊκη κλίκα έχει την πρωτοβουλία σε σχέση με

τον Οζάλ. Αυτό δεν παύει να το παραδέχεται κι ο ίδιος ο Οζάλ όταν δηλώνει λίγο μετά τη συμφωνία την έκπληξη του γι' αυτήν την εξέλιξη, την πολύ θετική κατά τη γνώμη του.

Ενωείται ότι ο Οζάλ δεν πήγαινε στη συμφωνία αυτή δίχως ανταλλάγματα και ούτε εγκατάλειπε τις διεκδικήσεις της η τουρκική αστική τάξη. Αντίθετα, μάλιστα, ο Παπανδρέου δώσε δύο μεγάλα δώρα στην Αγκυρα.

Το πρώτο ήταν η άρση του ελληνικού βέτο στο πρωτόκολλο συνένωσης με την ΕΟΚ, και το δεύτερο και το σημαντικότερο το ξεπούλημα της Κύπρου. Στην πραγματικότητα στην Κύπρο δόθηκε μια μεγάλη ικανοποίηση στον τουρκικό σοβινισμό και ένα περίφημο ράπισμα στον ελληνικό. Όμως το χειρότερο είναι ότι ποιλήθηκε μια δίκαιη και μεγάλη υποθέση, η αντιστάση του Κυπριακού λαού στην τουρκική εισβολή, η αντίστασή του στην κατοχή και την προσηυγιά, η αντίστασή του στα τελεσθέντα τριεποικισμού και πάνω απ' όλα της διχοτόμησης. Σ' αυτό το ζήτημα δεν εξαπάτησε μόνο τους σοβινιστές που βλέπουν την Κύπρο σαν στρατικι τους, αλλά όλα τον ελληνικό λαό

και τους ανθρώπους στον κόσμο και όλες τις χώρες που θέλουν μια δίκαιη λύση του Κυπριακού.

Αυτό τόκανε πάλι με τα χειροκροτήματα όχι μόνο της τουρκικής αστικής τάξης που στην Κύπρο εκδηλώνεται η χειρότερη πλευρά του χαρακτήρα της, αλλά και με τα χειροκροτήματα κάθε ιμπεριαλιστή, όχι μόνο της Ανατολής, αλλά και της Δύσης.

Στην εξέλιξη της κυπριακής υποθέσης συμβαίνει με αναλογία ότι και με το Νταβός που αποτελεί τον τίτλο ενός γενικότερου προστάς.

Όπως δηλαδή εμφανίζονται δύο Νταβός, έτσι εμφανίζονται και δύο «θετικές» εξελίξεις για την Κύπρο, που συνοψίζονται στη θέση «Ναι σε έναν διαλλακτικό πρόεδρο απέναντι στην διχοτόμηση και την εισβολή. Όχι στον υδαλλάχο Κυπριανού».

Την πτώση του Κυπριανού στην Κύπρο τη χαιρέτισε και ο σοσιαλϊμπεριαλισμός και ο δυτικός ιμπεριαλισμός. Όπως ακριβώς έκαναν με το Νταβός.

Αυτό που ήθελαν και οι μεν και οι δε ήταν μια δίκαιη λύση που θα είχε σαν αρχή της την αποδοχή των τελεσθέντων.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 5

ΚΥΠΡΟΣ

Η ΚΑΛΥΜΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Στην Κύπρο οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. Πρώτα πρώτα όπως ακριβώς είχαμε προβλέψει ο Βασιλείου και το ΑΚΕΛ προσπαθούν να αλώσουν τον κρατικό μηχανισμό. Σημαντική κίνηση η δήλωση του Βασιλείου για δημιουργία δεύτερου της ενωτικού καναλιού, με σκοπό να υποβαθμίσουν το ΡΙΚ και το καινούργιο κανάλι να είναι αποκλειστικά στα χέρια του Α. Φάνη του γνωστού Ακελίτη κυβερνητικού εκπροσώπου. Για το ζήτημα αυτό έχουμε την αντίθεση, τόσο του ΔΗΣΥ (ΚΛΗΡΙΔΗΣ), όσο και ΔΗΚΟ (ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ).

Είναι χαρακτηριστικό το δημοσίευμα της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία» (Κυπριανού) στις 15.3., με τίτλο «καλοπιάνουν το β' κανάλι» αναφέρει:

«Επείγονται οι κυβερνώντες να προωθήσουν σε πρώτο στάδιο και να υλοποιήσουν, σε δεύτερο, την προεκλογική εξαγγελία του νέου προέδρου για ίδρυση δεύτερου αυτόνομου ραδιοτηλεοπτικού καναλιού».

Το όλο θέμα προώθησης και λειτουργίας δεύτερου και κατ' εφημερισμό αυτόνομου καναλιού, χειρίζεται ο μάδα Υπουργός με επικεφαλής των αρμόδιο επί θεμάτων ραδιοφωνίας και

τηλεοράσεων Υπουργός κ. Βενιαμίν. Πρόσωπα, που είναι σε θέση να γνωρίζουν γύρω από τα τεκταινόμενα περί «αυτόνομου δεύτερου καναλιού, σημαίνουν ότι:

Το κανάλι αυτό θα έχει σαν στόχο, όχι να εξισορροπήσει την «κατάσταση», όπως είχε πει ο κ. Βασιλείου, αλλά στην ουσία να εξυπηρετήσει τα σχέδια των κυβερνώντων στο ΡΙΚ τέτοιο πλήγμα, που θα οδηγήσει το Ίδρυμα είτε να καταστεί φερέωνο των κυβερνώντων είτε να οδηγηθεί σε κλείσιμο.

Έτσι, είτε με τον ένα είτε τον άλλο τρόπο, θ' απαλλαγούν οι κυβερνώντες από το «αντιρατσικό ΡΙΚ» όπως συνιθίζουν να το αποκαλούν κύκλοι του ΑΚΕΛ».

Δεν χρειάζεται να σχολιάσουμε τίποτα περισσότερο εμείς, από αυτά που διατυπώνει η Κυπριακή εφημερίδα. Απλώς να τονίσουμε ότι ενώ ο Βασιλείου θα ρίχνει στάχτη στα μάτια των δυτικών για να τους καθησυχάσει, παράλληλα το ΑΚΕΛ πατώντας στα ενδιάμεσα φιλορωσικά στοιχεία της κυβέρνησης και του κρατικού μηχανισμού θα κερδίζει συνεχώς θέσεις στο κράτος.

Τις μέρες αυτές τόσο με την συζήτηση στη Βουλή όσο και με τη συ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 5

«17 ΝΟΕΜΒΡΗ»

ΝΑ ΞΕΣΚΕΠΑΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ

Η ΟΑΚΚΕ ξεκίνησε μια καμπάνια για την αποκάλυψη του χαρακτήρα και του πολιτικού ρόλου της «17Ν», και ταυτόχρονα την καταγγελία της δολοφονικής της δράσης.

Εκατοντάδες εφημερίδες τοίχου κολλήθηκαν στο κέντρο της Αθήνας και του Πειραιά με κεντρικό σύνθημα: Η «17Ν» έχθρος της εργατικής τάξης. Η δράση της υπηρετεί τον ρωσικό σοσιαλϊμπεριαλισμό.

Δύο ήταν οι παράγοντες που έκαναν καθοριστική την αναγκαιότητα αυτής της πολιτικής καμπάνιας: α) Το ότι η δράση της «17Ν» είναι μέρος της συνολικότερης ολομέτοπης επίθεσης σήμερα του σοσιαλϊμπεριαλισμού ενάντια στο λαό και τη χώρα μας, και β) Το ότι η κοινωνική δημοσιότητα της «17Ν» βρίσκεται, έστω και περιορισμένα, βάση σε τμήματα της εργατικής τά-

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗ

Στην προκήρυξη της δολοφονίας του Αθανασιάδη γράφουν: «Σε προηγούμενη προκήρυξη υποστηρίξαμε την άποψη ότι η σημερινή κρίση της ελληνικής οικονομίας δεν είναι συγκυριακό φαινόμενο ότι η χώρα μας απ' το '73 και ύστερα έχει μπει σε μια περίοδο βαθιάς και παρατεταμένης κρίσης, που είναι πριν απ' όλα διαρθρωτική κρίση των συγκεκριμένων δομών της, ότι η κύρια και βαθύτερη αιτία της δεν είναι η παγκόσμια οικονομική κρίση - που είναι μόνο η αφορμή της - αλλά η ιστορική αποτυχία της άρχουσας τάξης της χώρας και του πολιτικού προσωπικού της χουντικής Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ να πετύχουν μια αυτοτροφοδοτούμενη ισόρροπη οικονομική ανά-

πτυξη με μια σχετική ισονομία. Κέρδη υπήρξαν, αλλά επενδύσεις για την αναδιάρθρωση, τόσο των δομών αλλά και των ανεγκαιό εκσυγχρονισμό του κυρίαρχου εξοπλισμού δεν έγιναν».

Τα υπέρτερα αυτά κέρδη στο μεγαλύτερο μέρος τους διέφυγαν νόμιμα ή παράνομα στο εξωτερικό... Απέτυχαν σαν σύνολο σαν καπιταλιστική τάξη να αναπτύξουν αυτοδύναμα, ισόρροπα με μια σχετική αυτονομία την χώρα...»

Οι «επενδύσεις» της επιδίωξαν την θέση της χώρας στον διεθνή καταμερισμό της εργασίας, έγιναν για να πλουτίσουν οι απαιτητές καπιταλιστές σαν άτομα και οδήγησαν στην υπερπαραγωγή, την υπερχρέωση, στις προβληματικές... Είχαμε υποστηρίξει ότι οι σημαντικότερες προβληματικές θα επιστραφούν στους παλιούς μετόχους... Οι

ξες και της νεολαίας.

Αν και μετά την τελευταία δολοφονία του Αθανασιάδη δυνάμωσαν σχετικά οι αντιφάσεις ενάντια της από ένα τμήμα της αστικής τάξης. Εν τούτοις η «17Ν» έχει εξασφαλίσει σ' αυτή τη χώρα την «εγγυρότητα» του λόγου της και την ασυδοσία της δολοφονικής της δράσης.

Και το σπουδαιότερο σ' αυτό δεν είναι τόσο η τρομοκρατία που σπέρνουν τα κομπουρία τους αλλά το ότι ολοκλήρη η πολιτική και οικονομική τους ανάλυση είναι σήμερα η κυρίαρχη ανάλυση του μπλόκ της αστικής τάξης που βρίσκεται στην εξουσία.

Είναι η πολιτική και η οικονομική ανάλυση του κυρίαρχου σήμερα ιδεολογικό μπλόκ της νέας δεξιάς με κέντρο της το ψευδοΚΚΕ.

παισιό μέτοχοι λοιπόν κερδοκάνων. Δεν πρόκειται να επιτρέψουμε στον σοσιαλϊμπεριαλιστή της χώρας που απέτυχαν σαν άτομο να ξαναπαρουν στα χέρια του, επιχειρήσεις που οδήγησαν στην χρεοκοπία γι να πλουτίσουν οι ίδιοι προσωπικά...»

Αν αφιέρωσε κανείς το γράμμα «λ» από την λέξη «λυσαι» δεν έχει παρά να δει μια πιστή αντιγραφή της οικονομικής ανάλυσης του ψευδο - ΚΚΕ και τον κυρίαρχο κρατικοκαπιταλιστικό δυνάμειον μέσα στο ΠΑΣΟΚ.

Η «17Ν» συγκεντρώνει τα περάτη στο ιδιόμοτο κεφάλαιο το οποίο ανακρίσει σε πλήρη συγχρόνη με όλο το μπλόκ της νέας δεξιάς, σαν το μοναδικό υπεύθυνο για την οικονομική κρίση της χώρας. Το ζήτημα όμως δεν είναι μόνο αυτό. Το βασικότερο είναι πως η πρότασή της για το ξεπέρασμα της κρί-

σης είναι μια πρόταση για την ακόμα πιο μεγάλη ενίσχυση του κρατικοχρηματοπιστικού κεφάλαιου. Στην ιδία προκήρυξη γράφει: «Αυτό το νέο καθήκον που θα προέβη απ' αυτή την αλλαγή απ' το πέρασμα στην εξουσία της εργατικής τάξης και των συμμάχων της ουσία να προχωρήσει σε κρατικοποίηση χωρής αποξήμωση των προβληματικών (αλλά και σε κρατικοποίηση άλλων στρατηγικών ή/και επιχειρήσεων) σε κατάσταση της περιουσίας των παλιών ιδιοκτητών τους... Οι κρατικοποιήσεις αυτές δεν έχουν κανένα σοσιαλιστικό περιεχόμενο και σε καμία περίπτωση δεν ισοδυναμούν γι μας με το Σοσιαλισμό. Είναι όμως αναγκαίες και απαραίτητες, για να απαρηθεί η ιδιοκτησία και η κυριότητα των καπιταλιστών της χώρας από τις επιχειρήσεις τους και γι αυτό τις προτείνουμε».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

ΕΝΑ ΘΕΜΕΛΙΑΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΟ ΤΣΕ ΤΟΥΝΓΚ

Δημοσιεύουμε σ' αυτό το φύλλο ένα μεγάλο φιλοσοφικό κείμενο του Μάο Τσε Τουνγκ, το «Για την πράξη» που γράφτηκε τον Ιούλιο του 1937.

Κρίνουμε σκόπιμο, και το έχουν ζητήσει αναγνώστες μας, να βγουν από την αφάνεια τα έργα του μεγαλύτερου μαρξιστή της εποχής μας από εκεί όπου τα έχουν ρίξει οι κινέζοι ρεβιζιονιστές και οι ψευτο-μαρξιστές λενινιστές της χώρας μας. Θάταν καλύτερα να γινόντουσαν νέες ολοκληρωμένες εκδόσεις των έργων του, μιας και οι παλιές έχουν εξαντληθεί και οι νέοι αγωνιστές πολύ δύσκολα μπορούν να τα προμηθεύουν. Δυστυχώς σ' αυτή τη φάση οι δικές μας οικονομικές δυνατότητες δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο.

Όμως μπορούμε μέσα από την εφημερίδα μας να δημοσιεύσουμε σε συνέχειες μερικά από τα πιο θεμελιακά του κείμενα.

Αν ξεκινάμε με αυτό το έργο του Μάο είναι γιατί σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, είναι επιτακτικό να δοθεί η πύλη ενάντια στον δογματισμό, ακριβώς γιατί περνάμε μια εποχή τρομαχτικών και γρήγο-

ρων αλλαγών που με δυσκολία μπορούν να αντανakλαθούν στη συνείδηση των ανθρώπων, καθώς αυτοί μένουν προσκολλημένοι στις προηγούμενες φάσεις εξέλιξης των πραγμάτων. Εκεί στηρίζονται πολύ σήμερα οι ρεβιζιονιστές και καταφέρνουν να εξηλαστούν το πιο φωτισμένο κομμάτι του λαού: την αριστερά. Εκεί ακριβώς που υπάρχει το περισσότερο φως εκεί ακριβώς επιτίθεται σήμερα το πιο μεγάλο σκοτάδι, ο σύγχρονος ρεβιζιονισμός σηκώνοντας πάντα τη σημαία της «προηγούμενης φάσης».

Σηκώνει τη σημαία του πιο μονόπλευρου αντιαμερικανισμού όταν ο σοσιαλ-ιμπεριαλισμός εξελίσσεται στον πιο επικίνδυνο εχθρό του σύγχρονου κόσμου.

Σηκώνει τη σημαία του κομμουνισμού όταν στο όνομά του οι αστοί ρεβιζιονιστές νέου τύπου διαπράττουν τα μεγαλύτερα αντικομμουνιστικά εγκλήματα και συκοφαντούν βαθιά την κομμουνιστική ιδεολογία.

Καμαρώνει για το δήθεν κομμουνιστικό του κόμμα την ώρα που αυτό

είναι ένας αστικός σοσιαλφασιστικός μηχανισμός με πρωτοφανείς διαστάσεις.

Κάνει αντιδεδιγμένα αγώνα όταν ο ρεβιζιονισμός είναι η χειρότερη δεξιά που υπάρχει.

Όλα αλλάζουν και κάθε πράγμα μπορεί κάτω από ορισμένες συνθήκες να μετατραπεί στο αντίθετό του.

Δεν υπάρχει ανώτερο κριτήριο για να παρακολουθήσει και να συλλάβει κανείς αυτές τις αλλαγές, να αναλύσει τη νέα κατάσταση, από το κριτήριο της πράξης. Εδώ βέβαια δε μιλάμε για το απλό κριτήριο της περιορισμένης αφοκής εμπειρίας που μπορεί να οδηγήσει στον εμπειρισμό, αλλά της επιστημονικά επεξεργασμένης άμεσης και έμμεσης εμπειρίας της ανθρωπότητας.

Γι' αυτό η πάλη ενάντια στον δογματισμό πρέπει να συνεχιστεί να δέχεται με την ταυτόχρονη πάλη ενάντια στον εμπειρισμό, που είναι το άλλο, και μάλιστα ακόμα πιο γερό ποδάρι, του ρεβιζιονισμού.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ο προμαρξιστικός ματεριαλισμός μελετούσε τα προβλήματα της γνώσης χωρίς να λαμβάνει υπ' όψη του την κοινωνική φύση των ανθρώπων, χωρίς να λαμβάνει υπ' όψη του την ιστορική εξέλιξη της ανθρωπότητας, και γι' αυτό το λόγο ήταν ανίκανος να καταλάβει πως η γνώση εξαρτάται από την κοινωνική πράξη, δηλαδή πως εξαρτάται από την παραγωγή και την πώλη των ταξέων.

Οι μαρξιστές θεωρούν, πρώτα - πρώτα, πως η παραγωγική δραστηριότητα των ανθρώπων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή τη βάση της πρακτικής τους δραστηριότητας, κι αυτή προσδιορίζει και κάθε άλλη δραστηριότητα. Ως προς τις γνώσεις τους, οι άνθρωποι, εξαρτώνται ουσιαστικά από την υλική παραγωγική τους δραστηριότητα, που στη διάρκεια της κατανόησης βαθμιαία τα φαινόμενα της φύσης, τις ιδιότητές τους, τους νόμους τους, όπως και τις σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση. Ταυτόχρονα, με την παραγωγική τους δραστηριότητα, μαθαίνουν να γνωρίζουν σε διαφορετικό βαθμό, μα πάλι βαθμιαία, τις καθυρισμένες σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στους ανθρώπους. Όλες αυτές τις γνώσεις δεν μπορούν να τις αποκτήσουν έξω από την παραγωγική δραστηριότητα. Στην αταξική κοινωνία, κάθε μεμονωμένο άτομο, ως μέλος αυτής της κοινωνίας που συναρχθίζεται με τα άλλα μέλη της κοινωνίας, και δημιουργεί καθυρισμένες παραγωγικές σχέσεις μαζί τους, πραγματοποιεί μια παραγωγική δραστηριότητα με κατεύθυνση προς τη λύση των προβλημάτων που αναφέρονται στην υλική ζωή των ανθρώπων. Στις διάφορες ταξικές κοινωνίες, το μέλη αυτών των κοινωνιών που ανήκουν στις διάφορες τάξεις και που έρχονται, υπό διάφορες μορφές, σε καθυρισμένες σχέσεις παραγωγής, πραγματοποιούν κι αυτά μια παραγωγική δραστηριότητα με κατεύθυνση προς τη λύση των προβλημάτων που έχουν σχέση με την υλική ζωή των ανθρώπων. Αυτή είναι η βασική πηγή της ανάπτυξης της ανθρώπινης γνώσης.

Μα η κοινωνική πράξη των ανθρώπων δεν περιορίζεται μόνο στην παραγωγική δραστηριότητα. Έχει κι άλλες πολλές μορφές ακόμα τον ταξικό αγώνα, την πολιτική ζωή, τη δραστηριότητα που αναπτύσσεται στον τομέα της τέχνης και της επιστήμης· με λίγα λόγια, ο κοινωνικός άνθρωπος συμμετέχει σε όλους τους τομείς της πρακτικής ζωής της κοινωνίας. Γι' αυτό το λόγο, ο άνθρωπος, στη γνωσιολογική του δραστηριότητα, μαθαίνει να γνωρίζει με διάφορους βαθμούς τις ποικίλες σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στους ανθρώπους, και όχι μόνο στα στην υλική ζωή, μα και στην πολιτική και πολιτιστική ζωή (που συνδέεται στενά με την υλική ζωή). Οι διάφορες μορφές της πάλης των ταξέων ασκούν ιδιαίτερα βαθιά επίδραση στην ανάπτυξη της ανθρώπινης γνώσης. Στην ταξική κοινωνία, ο κάθε άνθρωπος κατέχει ορισμένη ταξική θέση, και δεν υπάρχει ούτε μια ιδεολογία που να μην έχει πάνω της κάποια ταξική σφραγίδα.

Οι μαρξιστές κρίνουν πως η παραγωγική δραστηριότητα της ανθρώπινης κοινωνίας αναπτύσσεται βήμα προς βήμα, από τις κατώτερες βαθμίδες προς τις ανώτερες, γι' αυτό το λόγο οι γνώσεις των ανθρώπων, τόσο όσον αφορά την φύση όσο και την κοινωνία, αναπτύσσονται κι αυτές βήμα προς βήμα, υπο-

τις κατώτερες προς τις ανώτερες βαθμίδες, δηλαδή από το απλό προς το πολύπλοκο, από το μονομερές προς το πολυμερές. Στη διάρκεια μιας εξαιρετικά μακράς ιστορικής περιόδου, οι άνθρωποι μόνο με μονομερή τρόπο μπόρεσαν να καταλάβουν την ιστορία της κοινωνίας. Αυτό έγινε, αφ' ενός μεν εξ αιτίας του σκοπίμου τρόπου όπου αντιμετώπιζαν τα πράγματα οι τάξεις των εκμεταλλευτών, που διαρκώς παραπονούσαν την ιστορία της κοινωνίας, και από την άλλη, εξ αιτίας της περιορισμένης κλίμακας της παραγωγής, που περιορίζει τους ορίζοντες των ανθρώπων. Και μόνο όταν παρουσιάστηκε το σύγχρονο προλεταριάτο, με την εμφάνιση των γιγαντιαίων παραγωγικών δυνάμεων — τη μεγάλη βιομηχανία — τότε μόνο μπόρεσαν οι άνθρωποι να φτάσουν σε μια πλήρη ιστορική κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης της κοινωνίας, και να μεταβληθούν σε επιστήμη τις γνώσεις τους για την κοινωνία. Αυτή η επιστήμη, είναι ο μαρξισμός.

Οι μαρξιστές κρίνουν πως μόνο η κοινωνική πράξη των ανθρώπων μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την αλήθεια των γνώσεων που έχει ο άνθρωπος για τον εξωτερικό κόσμο. Γιατί μόνον όταν φτάνουν οι άνθρωποι σ' αποτελέσματα που περιμένουν στον τομέα της κοινωνικής πράξης (στο προτάξ της υλικής παραγωγής, της πάλης των ταξέων, των επιστημονικών πειραμάτων) τότε μόνο αποκτούν την επιβεβαίωση της αλήθειας των γνώσεών τους. Αν οι άνθρωποι προσπαθούν να έχουν επιτυχίες στη δουλειά τους, δηλαδή να φτάσουν στα αποτελέσματα που περιμένουν, πρέπει απλόχερα να αναρμονίσουν τις ιδέες τους με τους νόμους του αντικειμενικού εξωτερικού κόσμου στην αντίθετη περίπτωση, αποτυγχάνουν. Όταν αποτυγχάνουν, οι άνθρωποι παίρνουν μαθήματα από την ίδια τους την ήττα, τροποποιούν με ιδέες τους και τις αναρμονίζουν με τους νόμους του εξωτερικού κόσμου και τότε, μπορούν να μετατρέψουν την ήττα τους σε νίκη· αυτή ακριβώς την αλήθεια εκφράζουν τα γινώμια: «Η αποτυχία είναι μητέρα της επιτυχίας» και «κάθε αποτυχία μας κάνει σοφότερους».

Η μαρξιστική διαλεκτική θεωρία της γνώσης, βάσει στην πρώτη γραμμή την πράξη, επειδή κρίνει πως η ανθρώπινη γνώση δεν μπορεί να αποκοπεί σε καμία βαθμίδα της από την πράξη, και απορρίπτει όλες τις σφαλερές θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και αποκόβουν τη γνώση από την πράξη. Ο Λένιν είπε: «Η πράξη είναι ανώτερη από τη γνώση (τη θεωρητική γνώση), γιατί όχι μόνο έχει το πλεονέκτημα του γενικού, μα και της άμεσης πραγματικότητας».

Η μαρξιστική φιλοσοφία — ο διαλεκτικός ματεριαλισμός — έχει δύο ολοφάνερες ιδιομορφίες. Η πρώτη, είναι ο ταξικός χαρακτήρας, η εκδήλη αναγκαστική πως ο διαλεκτικός ματεριαλισμός υπηρετεί το προλεταριάτο· η δεύτερη, είναι η εκδήλη αναγκαστική πως η θεωρία εξαρτάται από την πράξη, στο γεγονός πως θεμέλιο της θεωρίας είναι η πράξη, και πως με τη σειρά της, η θεωρία υπηρετεί την πράξη. Η αλήθεια μιας έννοιας ή μιας θεωρίας δεν προσδιορίζεται τόσο από μια αντικειμενική εκτίμηση, όσο από τα αποτελέσματα της αντικειμενικής κοινωνικής πράξης. Κριτήριο της αλήθειας δεν μπορεί

Υπήρχε στο Κόμμα μας μια ομάδα από συντρόφους, οπαδούς του δογματισμού, που, για πολύ καιρό, απορρίπτανε την πείρα της κινεζικής επανάστασης, αρνιόνταν την αλήθεια πως «ο μαρξισμός δεν είναι δόγμα, μα οδηγός για τη δράση» και δεν έκαναν άλλο από το να τρομάζουν τους ανθρώπους με μεμονωμένες λέξεις ή φράσεις που έπαιρναν στην τύχη από τα μαρξιστικά κείμενα. Ακόμα, υπήρξαν συντρόφοι, οπαδοί του εμπειρισμού, που για πολύ καιρό έμειναν γαντζωμένοι στην προσωπική και περιορισμένη πείρα τους, χωρίς να βλέπουν στο σύνολό της τη σημασία της επανάστασης. Μ' όλο που δουλεύανε με ζήλο, η δουλειά τους γινόταν στα τυφλά. Οι σφαλερές αντιλήψεις των δύο αυτών ομάδων των συντρόφων, και ιδιαίτερα, οι δογματικές αντιλήψεις, έκαναν τεράστια ζημιά στην κινεζική επανάσταση στα χρόνια 1931 - 1934. Άλλωστε οι δογματιστές περιβλήθηκαν με την μαρξιστική τήβεννο, οδήγησαν στην πλάνη πολλούς συντρόφους μας.

Αυτό το έργο γράφτηκε με σκοπό να αποκαλύψει, ξεκινώντας από τις θέσεις της μαρξιστικής θεωρίας της γνώσης, τα υποκειμενικοί χαρακτήρα σφάλματα που διέπραξαν οι οπαδοί του δογματισμού και του εμπειρισμού (μα ιδιαίτερα του δογματισμού) στον κόλπο των Κόμματος μας. Σ' αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία η καταγγελία αυτής της παραλλαγής του υποκειμενισμού, δηλαδή του δογματισμού που περιορίζει την πράξη· γι' αυτό, η έργασία αυτή έχει τίτλο: Ο ρόλος της πράξης. Οι αντιλήψεις που αναπτύσσει εδώ ο σύντροφος Μάο Τσε - Τουνγκ είχε εκτεθεί εκείνη την εποχή στις διαλέξεις που είχε κάνει στο αντιπαιδαγωγικό στρατιωτικό και πολιτικό πανεπιστήμιο του Γιενάν.

να είναι άλλο από την κοινωνική πράξη. Η άποψη της πράξης — είναι η πρώτη — η βασική άποψη της μαρξιστικής θεωρίας της γνώσης.

Μα πως γεννιέται η ανθρώπινη γνώση από την πράξη, και πως υπηρετεί κι αυτή, την πράξη. Για να το καταλάβουμε αυτό, αρκεί να γνωρίσουμε τη διεργασία (προτάξ) της ανάπτυξης της γνώσης. Πραγματικά, στη διεργασία της πρακτικής τους δραστηριότητας, οι άνθρωποι στην αρχή δε βλέπουν παρά την εξωτερική όψη των διαφορών πραγμάτων, των διαφορών φαινομένων που συναντούν στη διάρκεια αυτής της διεργασίας· βλέπουν μεμονωμένες απόψεις των πραγμάτων και των φαινομένων, την εξωτερική σχέση των μεμονωμένων φαινομένων. Έτσι π.χ., οι άνθρωποι από το εξωτερικό, που ήρθαν να μελετήσουν την κατάσταση στο Γιενάν, την πρώτη ή τη δεύτερη μέρα είδαν τον τόπο, τους δρόμους, τα σπίτια ήρθαν σε επαφή με πολλούς ανθρώπους, παρέβησαν σε δεξιώσεις, σε επισκέψεις, σε συναντήσεις, άκουσαν διάφορες παρεμβάσεις, και διάβασαν διάφορα ντοκουμέντα μα όλα αυτά, είναι οι εξωτερικές όψεις των φαινομένων, μεμονωμένες όψεις των φαινομένων, που της εξωτερικής σχέσης των φαινομένων. Αυτός ο βαθμός της διεργασίας της γνώσης ονομάζεται πηλίτη της γνώσης, επειδή κρίνει πως η ανθρώπινη γνώση δεν μπορεί να αποκοπεί σε καμία βαθμίδα της από την πράξη, και απορρίπτει όλες τις σφαλερές θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και αποκόβουν τη γνώση από την πράξη. Ο Λένιν είπε: «Η πράξη είναι ανώτερη από τη γνώση (τη θεωρητική γνώση), γιατί όχι μόνο έχει το πλεονέκτημα του γενικού, μα και της άμεσης πραγματικότητας».

Η μαρξιστική διαλεκτική θεωρία της γνώσης, βάσει στην πρώτη γραμμή την πράξη, επειδή κρίνει πως η ανθρώπινη γνώση δεν μπορεί να αποκοπεί σε καμία βαθμίδα της από την πράξη, και απορρίπτει όλες τις σφαλερές θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και αποκόβουν τη γνώση από την πράξη. Ο Λένιν είπε: «Η πράξη είναι ανώτερη από τη γνώση (τη θεωρητική γνώση), γιατί όχι μόνο έχει το πλεονέκτημα του γενικού, μα και της άμεσης πραγματικότητας».

Η μαρξιστική διαλεκτική θεωρία της γνώσης, βάσει στην πρώτη γραμμή την πράξη, επειδή κρίνει πως η ανθρώπινη γνώση δεν μπορεί να αποκοπεί σε καμία βαθμίδα της από την πράξη, και απορρίπτει όλες τις σφαλερές θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και αποκόβουν τη γνώση από την πράξη. Ο Λένιν είπε: «Η πράξη είναι ανώτερη από τη γνώση (τη θεωρητική γνώση), γιατί όχι μόνο έχει το πλεονέκτημα του γενικού, μα και της άμεσης πραγματικότητας».

Η μαρξιστική διαλεκτική θεωρία της γνώσης, βάσει στην πρώτη γραμμή την πράξη, επειδή κρίνει πως η ανθρώπινη γνώση δεν μπορεί να αποκοπεί σε καμία βαθμίδα της από την πράξη, και απορρίπτει όλες τις σφαλερές θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και αποκόβουν τη γνώση από την πράξη. Ο Λένιν είπε: «Η πράξη είναι ανώτερη από τη γνώση (τη θεωρητική γνώση), γιατί όχι μόνο έχει το πλεονέκτημα του γενικού, μα και της άμεσης πραγματικότητας».

Η συνέχιση της κοινωνικής πράξης φέρνει την πολλαπλή επανάληψη φαινομένων που προκαλούν αισθήματα και παραστάσεις στους ανθρώπους. Τότε δημιουργείται στην ανθρώπινη συνείδηση ένα άλλο μα στη διεργασία της γνώσης - η εμφάνιση των εννοιών. Η έννοια δεν είναι μια αντανάκλαση των εξωτερικών όψεων των πραγμάτων, των φαινομένων, των μεμονωμένων όψεων της εξωτερικών τους σχέσεων· συλλαμβάνει την ουσία του φαινομένου, το φαινόμενο στο

νέρο της σφαιρικής αντιφάσεων του κόσμου που μας περιβάλλει, κι έτσι μπορεί να φτάσει ως την εξέλιξη αυτού του κόσμου στο σύνολό του, με τις εσωτερικές γενικές τους συνάψεις.

Μια τέτοια μαρξιστική διαλεκτική θεωρία της διαλεκτικής διεργασίας της γνώσης, που να βασίζεται στην πράξη και να προχωρεί από το επιφανειακό ως εκείνο που είναι στο βάθος, δεν προτάθηκε ποτέ με συνεπή τρόπο πριν από το μαρξισμό. Πρώτος ο διαλεκτικός ματεριαλισμός έλιεσε ορθά αυτό το πρόβλημα και φανέρωσε με ματεριαλιστικό και διαλεκτικό τρόπο την κίνηση της γνώσης σύμφωνα με τη γραμμή της συνεχούς της εμβάθυνσης, την προοδευτική κίνηση της γνώσης των κοινωνικών ανθρώπων μέσα στην πολεμολογία και διαρκώς επαναλαμβανόμενη πρξη τους, την προοδευτική κίνηση της παραγωγής και της πάλης των ταξέων, δηλαδή την κίνηση από την αισθητηριακή γνώση στη λογική γνώση. Ο Λένιν είπε:

«Η αφαίρεση της όλης, του νόμου της φύσης, η αφαίρεση της ολίας, κ.λπ. με μια λέξη, όλες οι επιστημονικές αφαιρέσεις (οι πωστές, οι σοβάρτες, και όχι οι ανόητες), αντιλαμβάνονται τη φύση με βαθύτερο, αληθινότερο και πληρέστερο τρόπο».

Ο μαρξισμός - λενινισμός θεωρεί πως τα χαρακτηριστικά που διακρίνουν τις δύο βαθμίδες διεργασίας της γνώσης, συνιστανται στο γεγονός πως στην κατώτερη βαθμίδα η γνώση παρεμβαίνει ως αισθητηριακή γνώση ενώ στην ανώτερη ως λογική γνώση, μα ωστόσο οι δύο βαθμίδες αποτελούν τις βαθμίδες μιας ενιαίας διεργασίας της γνώσης. Η πρακτική γνώση και η έλλογη γνώση διαφέρουν ως προς το χαρακτήρα τους, μα ωστόσο δεν είναι αποκομμένες ή μια από την άλλη, αλλά ενώνονται στη βάση της πράξης.

Η πράξη μας δείχνει πως τα πράγματα και τα φαινόμενα που τα αντιλαμβάνομαστε με την αίσθηση, δεν μπορούμε να τα κατανοήσουμε αμέσως, πως μόνο τα φαινόμενα που κατανοούμε μπορούμε να τα αισθανθούμε με ακόμα βαθύτερο τρόπο. Η αίσθηση μπορεί να λύσει μόνο το πρόβλημα των εξωτερικών όψεων των φαινομένων. Όμως, τα πρόβληματα της ουσίας, δεν μπορεί να λυθεί παρά μόνο με τη θεωρητική σκέψη. Η φύση αυτών των προβλημάτων, σε καμία βαθμίδα δεν μπορεί να αποκοπεί από την πράξη. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίσει οποιοδήποτε φαινόμενο αν δεν έρθει σε επαφή μαζί του, αν δηλαδή η ίδια του η ζωή (η πράξη) δεν εκτελλιστεί μέσα στις ιδέες της συνήθεις αυτού του φαινομένου.

Ανταν αδύνατο να γνωρίζουν οι άνθρωποι εκ των προτέρων τους νόμους της κεφαλαιουκρατικής κοινωνίας τότε που βρίσκονταν στη φεουδαλική κοινωνία, αφού η κεφαλαιουκρατία δεν είχε εμφανιστεί ακόμα και αφού έλειπε η αντιστοιχη πράξη. Μόνο από την κεφαλαιουκρατική κοινωνία μπορούσε να δημιουργηθεί ο μαρξισμός. Στην προπολεμιακή εποχή της κεφαλαιουκρατίας, ο Μαρξ δεν μπορούσε να ξέρει συγκεκριμένα εκ των προτέρων ορισμένους νόμους που ανήκαν αποκλειστικά στην εποχή του ιμπεριαλισμού, αφού ο ιμπεριαλισμός, σαν υπέρτατο στάδιο της κεφαλαιουκρατίας, δεν είχε εμφανιστεί ακόμα και έτσι έλειπε η αντιστοιχη πράξη· μόνο ο Λένιν και ο Στάλιν μπο-

ρεσαν να αναλάβουν αυτό το έργο.

Ο Μαρξ, ο Ένγκελς, ο Λένιν και ο Στάλιν μπόρεσαν να δημιουργήσουν τη θεωρία τους, όχι μόνο επειδή ήταν μεγαλοφυείς, μα προπάντων γιατί είχαν πάρει προσωπικά μέρος στην αντίστοιχη, μ' εκείνη την εποχή, πράξη της πάλης των ταξέων και των επιστημονικών πειραματισμών. Αν δεν υπήρχε η τελευταία προϋπόθεση, καμιά μεγαλοφυΐα δε θα μπορούσε να τους οδηγήσει στην επιτυχία. Η έκφραση: «Ο σισοιτσάι», μπορεί να ξέρει όλα όσα γίνονται κάτω από τον ήλιο χωρίς να περάσει το κατοφλή του σπιτιού του», ήταν κενή φράση στα παλιά χρόνια, όταν η τεχνική δεν είχε εξελιχτεί ακόμα μα στον κόσμο μας, στον κόσμο της αναπτυγμένης τεχνικής, αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μ' όλο που μόνο οι άνθρωποι, που συνδέονται με την πράξη του «ότι γίνεται κάτω από τον ήλιο», μπορούν να έχουν αυθεντικές γνώσεις που τις αποκτήσαν με την προσωπική τους εμπειρία· αυτοί οι άνθρωποι, στην πράξη τους, αποκτούν ορισμένες «γνώσεις» που, γάρη στη γραφή και στην τεχνική, μπορούν να μεταβιβαστούν στον «σισοιτσάι» και να του δώσουν τη δυνατότητα να μάθει εμπιστά, «κάθε τι που γίνεται κάτω από τον ήλιο».

Για να γνωρίσουμε άμεσα ένα φαινόμενο ή πολλά φαινόμενα, είναι απαραίτητο να συμμετάσχουμε προσωπικά στην πρακτική πάλη που έχει για σκοπό της να μεταβάλει την πραγματικότητα, το μόνο είναι αυτό το φαινόμενο, η αιτία τα φαινόμενα, γιατί μόνο αν συμμετάσχουμε προσωπικά σε μια τέτοια πρακτική πάλη θα μπορέσουμε να έρθουμε σε επαφή με την εξωτερική όψη του φαινομένου ή των φαινομένων, και να τα καταλάβουμε. Αυτή είναι η γνωσιολογική πορεία που ακολουθεί κάθε άνθρωπος μέσα στην πραγματικότητα, το μόνο είναι πως μερικοί παραπονού σκόπιμα την αλήθεια και ισχυρίζονται το αντίθετο.

Οι πιο γελοίοι είναι εκείνοι που τους λέμε «παντογνώστες» και που, γεμάτοι από πηχίες, αποπασματικές γνώσεις, θεωρούν τον εαυτό τους «ανώτερο από το κάθε τι», κι αυτό ακριβώς μαρτυρεί την απόσπρωση κενότητά τους. Γνώση, είναι η επιστήμη, κι αυτή δεν παραδέχεται καμία αποκρίση, ούτε την παρακάμψη αλαζονεία αντίθετα, εκείνο που της χρειάζεται απόλυτα, είναι ακριβώς το αντίθετο: δηλαδή, η εντιμότητα και η ταπεινοφροσύνη. Αν θέλουμε να αποκτήσουμε γνώσεις, πρέπει να συμμετάσχουμε στην πράξη που μεταβάλλει την πραγματικότητα, αν θέλουμε να γνωρίσουμε τη φύση ενός αχλαδιού πρέπει να το μεταβάλλουμε, δοκιμάζοντάς το. Αν θέλουμε να γνωρίσουμε την κατασκευή και τις ιδιότητές του ατόμου, πρέπει να επιδοθούμε σε φυσικά και χημικά πειράματα, και να μεταβάλλουμε την κατάσταση του ατόμου. Αν θέλουμε να γνωρίσουμε τη θεωρία και τις μεθόδους της επανάστασης, πρέπει να πάρουμε μέρος στην επανάσταση. Όλες οι αυθεντικές γνώσεις απορρέουν από την άμεση εμπειρία. Ωστόσο ο άνθρωπος δεν μπορεί να έχει άμεση εμπειρία για όλα τα πράγματα και, στην πραγματικότητα, το μεγαλύτερο μέρος των γνώσεών μας είναι απόρροια έμμεσων εμπειριών, είναι γνώσεις που μας έρχονται απ' όλους τους πόρους του παρελθόντος και η γνώση που έχουν

«Γιορτή της Γυναίκας»

ΧΡΥΣΩΜΕΝΟ ΧΑΠΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, ημέρα της Μάνας, ημέρα των καταναλωτών, ημέρα της ειρήνης, του παιδιού, ημέρα της γυναίκας. Πολλές τέτοιες ημέρες η αστική τάξη «αφαιρώνει εξαιρετικά» για να τιμήσει τάχα πρόσωπα και έννοιες σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Έτσι και φέτος στις 8 του Μάρτη όλες οι γυναίκες έμαθαν ο τι γιορτάζουν! Όλο το 24ωρο αυτό ήταν αποκλειστικά δικό τους.

Τη μέρα αυτή, αστοί και ρεβιζιονιστές οργανώνουν φεστές, διαλέξεις με λογής λογής κούφια λόγια για την απελευθέρωση της γυναίκας, για την ισό-

Το περιορισμό κίνημα για την Απελευθέρωση της Γυναίκας είναι πολύ θύρβο στη δεκαετία του '60 και κατέρρευσε σε εξωφρενικές και φαιδρές εκδηλώσεις, όπως το κάψιμο των εσώρουχων σαν συμβολική άρνηση της θηλυκότητας, το κίνημα της μισανδρέας, και τα βιολογικά συνθήματα στις διαδηλώσεις. Το 1975 ανακηρύχθηκε Διεθνής Χρόνια της Γυναίκας από τον ΟΗΕ.

Η υποκριτική ηθική της αστικής τάξης πλάσσει τον ρεβιζισμό σαν το υπέρτατο καθήκον κάθε γυναίκας για την απελευθέρωση της.

Ένα καθήκον όμως που θέλει τη γυναίκα ενάντια στον άντρα και εχθρό της. Γι' αυτό κι μόνο το λόγο ο ρεβιζισμός είναι ένα αστικό ιδεολογικό ρεύμα και μια ιδιαίτερα αγαπητή απασχόληση στους κύκλους των ψευτοδυνάστημων. Είναι πολύ γνωστό βέβαια ότι η διάκριση ανάμεσα στον άντρα και στη γυναίκα στο φτωχό και τον πλούσιο, στον ελεύθερο και το δούλο, δεν προέπληξε.

Η αντίθεση αυτή εμφανίστηκε στην ιστορία με την εμφάνιση της ταξικής κοινωνίας. Ο καταμερισμός της εργασίας μέσα στην οικογένεια πριν την εμφάνιση των τάξεων ήταν απόλυτα φυσικός. Ο άντρας ήταν υπεύθυνος για την εξασφάλιση της τροφής στην οικογένεια, και η γυναίκα φρόντιζε το σπίτι και το φαγητό. Με την ανακάλυψη όμως νέων παραγωγικών μέσων και την αύξηση της παραγωγής στην γεωργία, κτηνοτροφία, χειροτεχνία, ο άνθρωπος άρχισε να παράγει περισσότερα από όσα χρειαζόταν.

Επειδή λοιπόν ο άντρας ήταν υπεύθυνος για τον βιοπορισμό της

οικογένειας το «περίσσειμα» αυτό έπεφτε στον ίδιο. Έτσι η γυναίκα αποκλεισμένη από την παραγωγική διαδικασία περιορίστηκε στη σπιτική δουλειά, που έχασε πια τη σημασία της σε σύγκριση με την βιοποριστική δουλειά του άντρα. Είναι η αρχή για το πέρασμα από τη μητριαρχική στην πατριαρχική οικογένεια.

Η γυναίκα πέρασε στη «δευτέρα μοίρα» όταν άλλαξε ο καταμερισμός της εργασίας έξω από την οικογένεια και παραμερισμένη έγινε η πρώτη υπηρέτρια. Στην εποχή του καπιταλισμού και ο άντρας και η γυναίκα είναι οι εκμεταλλευόμενοι από την οικονομικά ισχυρή αστική τάξη.

Σήμερα παρ' όλο που η ανάπτυξη της βιομηχανίας άνοιξε ξανά το δρόμο στις γυναίκες προς την κοινωνική παραγωγή, επειδή είναι ικανοποιημένη να εκκληριασθεί και κερδοφόρα της και στο σπίτι η προλεταριακή εξακολουθεί να είναι περισσότερο καταπιεσμένη, από τον άντρα.

Είναι υποχρεωμένη μετά τη δουλειά στο εργοστάσιο ή το γραφείο να σινεχίζει το μεροκάματο στις άχαρες και μονότονες δουλειές του νοικοκυριού. Ακόμη χειρότερα είναι η θέση της γυναίκας που δεν εργάζεται, και πνιγμένη όλη μέρα ανάμεσα σε πιάνο, παιδιά, δεν έχει την παραμικρή ικανοποίηση ότι παράγει κάτι. Στη συνέχεια δέχεται και την καταπίεση από τον άντρα της που σ' ένα μεγάλο βαθμό δεν έχει αποβαλίσει τις παλιές αντιλήψεις της κυριαρχικής του εξουσίας.

Έτσι η ζωή της γυναίκας στο σπίτι είναι μια καθημερινή θυσία σε χίλιες δύο τιποτένιες μικροδουλειές. Το αστικό καθεστώς σε καμιά πε-

τητα των φύλων και αφιέρωσαν σελίδες ολόκληρες στις εφημερίδες και τα περιοδικά τους. Τι σημαίνουν όμως αυτές οι «γιορτές»;

Δεν είναι τίποτε άλλο παρά η διαστρέβλωση της αλήθειας για το γυναικείο ζήτημα, η απομόνωση του οποίου από το γενικότερο κοινωνικό πρόβλημα, το θέμα για τις αιτίες της καταπίεσης της γυναίκας και η φεμινιστική πολυλογία της μόδας.

Είναι καθήκον μας σαν κομμουνιστές να πούμε τις δικές μας απόψεις γι' αυτό το ζήτημα και να περιφρονήσουμε αυτές τις «παγκόσμιες ημέρες» που υποτιμούν τις γυναίκες και τους αγώνες τους.

ρίπωση δεν μπορεί να απελευθερώσει τη γυναίκα μια και είναι καθεστώς εκμετάλλευσης. Όπως η υποδούλωση της εφωτισμένης σ' ένα ορισμένο στάδιο εξέλιξης της κοινωνίας με τους οικονομικούς όρους που την επέβαλαν, έτσι κι η απελευθέρωση της θα είναι δυνατή μόνο όταν εξαλειφτούν αυτοί οι όροι, μόνο δηλ. όταν ανατραπεί ο καπιταλισμός και τη θέση του πάρει ο σοσιαλισμός. Στην ταξική αυτή πάλη η γυναίκα του προλεταριάτου θα πετύχει την ολοκληρωτική κοινωνική της χειραφέτηση παλεύοντας χέρι-χέρι με τον άντρα και με τους ίδιους πάντα όρους. Ο Λένιν έλεγε: «Αποδοχίζουμε ότι ξέρουμε τις ανάγκες της γυναίκας, ότι νιώθουμε την ταπείνωση της και τα προνομιακά δικαιώματά του άντρα. Ότι μισούμε, ναι, μισούμε και θέλουμε να καταργήσουμε όλη αυτή την καταπίεση που υποφέρει η εργάτρια, η γυναίκα του αγρότη, του μικροεργάτη, και σε πολλά σημεία ακόμα και οι γυναίκες των πλούσιων τάξεων. Τα δικαιώματα και τα κοινωνικά μέτρα, που ζητάμε από την αστική κοινωνία για τις γυναίκες είναι αποδοτέα, ότι καταλαβαίνουμε τη θέση τους και τα συμφέροντά τους και θα τα λάβουμε υπ' όψη μας στην περίοδο της προλεταριακής επανάστασης». Αυτό το κάνουν όχι φυσικά σαν μεταρρυθμιστές για να κοιμισουμε και να φημισουμε τις μάξες. Το κάνουν σαν επαναστάτες που προσκαλούν τις γυναίκες στη μετατροπή της οικονομίας, και του ιδεολογικού οικοδομημάτος της κοινωνίας».

Στο σοσιαλισμό λοιπόν που θα οργανώσει με νέο τρόπο την παραγωγή η γυναίκα θα πάρει τη θέση που της αξίζει. Και δεν αρκεί μόνο

το γεγονός της συμμετοχής της σ' αυτή την παραγωγή, αλλά το γεγονός της δυνατότητας της να ασκεί και πολιτική εξουσία σε όλες τις βαθμίδες της νέας κοινωνίας. Ο πρόεδρος Μiao Τσε Τουνγκ αποκάλυψε τις γυναίκες «μια σ' ουρανό», και όσο η Κίνα ήταν σοσιαλιστική έδωσε στη γυναίκα τόσα όσα δεν μπόρεσε να δώσει ο καπιταλισμός σε δεκάδες χρόνια. Η εξαλειψή κάθε μορφής ατομικής ιδιοκτησίας, η δικτατορία του προλεταριάτου, η εξουσία της ατομικής οικογένειας σαν οικονομική μονάδα της κοινωνίας, είναι οι προϋποθέσεις για την πραγματική απελευθέρωση της γυναίκας.

Ας κατασκευάσουν λοιπόν «νόμους για την ισότητα των φύλων» οι αστοί, ας φλέψάρουν με τη φεμινιστική φιλολογία οι ρεβιζιονιστές του ψευτοΚΚΕ και της ΕΑΡ και ας πανηγυρίζουν κάθε 8 του Μάρτη. Είμενες οι γυναίκες κομμουνιστριές να παλεύουμε ενάντια στην ψευτοηθική τους υποκρισία, θα πάλευουμε για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική και το εργατικό κίνημα, για την κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη, για μια άλλη γενιά ανθρώπων.

«Για μια γενιά από άντρες που ποτέ στη ζωή τους δεν βγαίνουν βρεθεί στην ανάγκη να αγοράσουν με καρδιά ή με άλλα κοινωνικά μέσα το δόσιμο μιας γυναίκας, και μια γενιά από γυναίκες που ποτέ δεν θα έχουν βρεθεί στην ανάγκη να δώσουν σ' έναν άντρα για κάποιο άλλο λόγο εκτός από την αληθινή αγάπη, ούτε να αρνηθούν το δόσιμο στον αγαπημένο τους, από το φόβο μπρος στις οικονομικές συσπειρώσεις» (Εγκυκλίου: Η καταγωγή της οικογένειας).

ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Πριν ένα περίπου μήνα ο υπουργός παιδείας, ακολουθώντας μια προσηλιή του τακτική, άφησε να διαρρεύσει στον τύπο ένα σχέδιο προεδρικού διατάγματος που αφορούσε στην αλλαγή του τρόπου βαθμολογίας στο γυμνάσιο και, πιθανόν, στα λύκεια και στην παράταση του διδακτικού έτους.

Θα πρέπει κανείς, πέρα από το να καταγγείλει τη σταθερή μεθόδευση του υπουργού να ξαναδείξει μαθητές και καθηγητές και να μην καλεί σε διάλογο ούτε τους πρότους ούτε τους δεύτερους, θα πρέπει λοιπόν να αντιμετωπίσει πολύ προσεκτικά τα δύο αυτά ζητήματα, που αλλιώς δε φαίνονται να σχετίζονται και πολύ μεταξύ τους.

Η ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Πρώτα - πρώτα σ' ό,τι αφορά το ζήτημα της βαθμολογίας. Κατά τη γνώμη μας, στη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα της χώρας μας η βαθμολογία φαίνεται να παίζει έναν κυρίαρχο ρόλο. Θα λέγαμε κανείς ότι είναι η αφετηρία και το τέρμα του σχολείου. Είναι αυτοσκοπός. Το παιδί σήμερα παει στο σχολείο όχι για να μάθει, αλλά για να φέρει «καλούς» βαθμούς στο σπίτι και να ικανοποιήσει τον εγωισμό του, που σ' αντίθετη περίπτωση το κάνουν να περάσει ασχημίες στιγμές. Επειτα, είναι κι ένα άλλο φαινόμενο που σχετίζεται με τα παραπάνω η βαθμολογία, το κίνητρο, ημετά και αμέημο, της μονάδας και, κατά συνέπεια, η καλλιέργεια κι η διάδοση του ανταγωνισμού και του ατομικισμού. Τα παιδιά μαθαίνουν από την τριτοψη, ακόμα, ηλικία τι θα συναντήσουν στην κεραλαιοκρατική κοινωνία: τη θεωρία του «πάτα επί πατατών» - «κοίτα να φας το δίπλωό σου πριν σε φάει αυτό» - και τα παρόμοια. Έτσι, η όποια πρόθεση κι αποπειρα ευγενικής αλληλεγγύης εξοβελίζεται σαν ξένο σώμα από την εκπαίδευση το παιδί βλέπει το συμμάχητό του όχι ως φίλο του και «συμπολεμιστή», αλλά σαν κάποιον τον οποίο πρέπει αποδοκίμασε να ξεπεράσει να φανεί ανώτερος απ' αυτόν, πιο «ζυτιμένος».

Εδώ, όμως, που τα λέμε, για να περάσει μεγάλο βαθμό θα πρέπει σ' ανταποκριθεί και στις απαιτήσεις του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού συστήματος. Ποιος είναι αυτός; Να μερικές, να διδάσκονται Χημεία χωρίς να κανείς παραμύθια να κανείς γυμναστική μεσ' στο κρεο και τ' αγοράς να καλείσαι σ' αποδεδειγμένα θρησκευτικά, ότι πιστεύεις, πόλο στο θεό κι είσαι καλός χριστιανός, να είσαι υποχρεωμένος να δεις την ιστορία σαν σιράφση γεγονότων σχετουν μεταξύ τους και άλλα πολλά.

Είναι ατελείωτος ο κατάλογος. Όλ' αυτά σ' ένα στόχο συντίθενται: στην άκριτη αποδοχή όσων θεωρητικών και πρακτικών (1) αντιπροσθημικών γνώσεων πλάσθηκαν, δηλαδή στην αποστήθηση και στην υπαταξία. Μ' αυτόν τον τρόπο δένονται και τα χέρια του καθηγητή, ο οποίος είναι πια τ' υποχρεωμένος να παραδώσει, ότι και όπως του επιβάλλεται από τα πάνω, χωρίς πολλά περιθώρια αντίδρασης. Για το κράτος ο καθηγητής θεωρείται καλός όταν είναι υποταχτικός απέναντί του, όταν καλλιεργεί στους μαθητές του όχι το κριτικό πνεύμα, αλλά τον ελιτισμό και την αυτοπροβολή.

Αυτά τα φαινόμενα, αν σ' αποδοκίμασε αστικό κράτος απλά υπάρχουν και καλλιεργούνται, στην Ελλάδα, με μια κρατική γραφειοκρατία από τις πιο αντιδραστικές στον κόσμο, έχουν αναχθεί σ' έναν απόλυτο modus vivendi, τρόπο ζωής. Αποτελούν όχι μόνο το μέτρο της εκπαίδευσης, αλλά και το μοναδικό σκοπό της ύπαρξής του. Τα πάντα υποτάσσονται στη βαθμολογική κλίμακα 1 - 20.

Η ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Όπως πιστεύουμε ότι ο σοβαρότερος, ίσως, λόγος που ανάγκασε τον υπουργό να επέξει τη συγκεκριμένη στιγμή για να προβάλλει αυτή τη θέση είναι ότι θέλουμε χριστιανισί το χάρι για το δεύτερο μέτρο, που η επιβολή του αποτελεί καίριο κεντρικό στόχο, δηλαδή την παράταση του διδακτικού έτους. Και μιλάμε για μια παράταση που φτάνει τις 35, περίπου, ημέρες, δηλαδή το ένα πέμπτο του σημερινού διδακτικού έτους.

Πρόσχημα για την επιβολή αυτής της παρατάσεως ο υπουργός παρουσιάζει το ότι, όπως ισχυρίζεται, έχουμε το μικρότερο διδακτικό έτος στον κόσμο, τουλάχιστον στην Ευρώπη. Πέρα από το ότι αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα (σχετικά στοιχεία δημοσιεύσε παλιότερα η ΟΑΜΕ), εώ είναι ακριβώς που αποκάλυπται ο βαθμός αντιδραστικότητας χαρακτήρας της γραφειοκρατικής αστικής τάξης της χώρας μας κι η ανικανότητά της να προχωρήσει σε αστικές, έστω, εκσυγχρονισμούς. Αν σε μια άλλη χώρα, ανεπτυγμένη οικονομικά, με ήθική αστική τάξη, παρουσιάζονταν κάποια στιγμή στην εκπαίδευση πρόβλημα κάλυψης της διδακτικής ύλης, η αστική τάξη της χώρας εκείνης θ' αντιδρούσε διαφορετικά. Όχι γιατί θα καταλάβαινε το φάρσο που καθήγητη, αλλά γιατί έτσι θα έκανε καλύτερα τη δουλειά της, θα προσπαθούσε να κάνει αλλαγές σ' άλλους τομείς, σ' ιμείρησι

Η ΕΞΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Κι εδώ είναι που τίθεται το ερώτημα. Μήπως ο Τρίτσας είναι υφιστάμενος και γι' αυτό προτείνει αλλαγές στη βαθμολογία; Μήπως θέλει να κάνει τη γνώση πιο κριτική, πιο ουσιαστική; Θα ήταν βαρύνοντα να υποθέσει κανείς στο σχολείο να πιστέψει τις κατά καιρούς σαπυνοφόρες του υποπόρους παι-

ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΑ ΛΥΚΕΙΑ

Είναι γνωστή πια η τακτική της «Κ-ΝΕ να ξεκινά καταλήψεις λίγο πριν τις διακοπές των Χριστου, και του Πάσχα, ώστε να μπορεί να τις σπάσει στο διάστημα των διακοπών, αναπτύσσοντας τον «αγώνα» της τόσο όσο χρειάζεται για να μη φύγει από τα δικά της χέρια, τόσο όμως ώστε να μπορεί να πιέξει για την απομάκρυνση του Τρίτσας.

Όπως έχουμε ξαναπεί αυτό δε γίνεται για την αντιδραστική γραμμή που αυτός εκφράζει στην παιδεία αλλά για άλλους πολιτικούς λόγους: επειδή δηλαδή αυτός ανήκει σε εκείνο το τμήμα του ΠΑΣΟΚ που αντιστέκεται στην συγκυβέρνηση με το ψευτο-ΚΚΕ. Αυτό είναι ο λόγος που ξεκίνησε αυτό το κύμα καταλήψεων στα Γ.Ε.Λ. (Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια) αυτή τη φο-

ρη, ενώ παράλληλα τσάκισε τις καταλήψεις στα Γ.Ε.Λ. (Γενικά Λύκεια) για να μην μπορεί αυτό το κίνημα που εκφράζει βαθύτερα και πιο ολοκληρωμένα τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών, να πάρει μαζικό χαρακτήρα. Είναι πράγματι αξιοπερίεργος ο τρόπος με τον οποίο αρχίζουν κάθε φορά αυτές οι καταλήψεις γιατί δεν είναι αποτέλεσμα κλιμάκωσης αγώνων που έχουν ξεκινήσει σιγά σιγά.

Δεν είναι τυχαίο που λίγες μέρες προτού αρχίσουν, δεν υπήρχε καμιά κινητοποίηση που να προετοιμάζει το έδαφος για την προσημένη μορφή κατάληψης.

Όταν πέσει ο Τρίτσας, αυτό το κίνημα θα διαλυθεί και η «Κ-ΝΕ» θα χρησιμοποιήσει τις πιο αντιδημοκρατικές μεθόδους γι' αυτό, γιατί ανεξαρτήτητα από τους δικούς της στόχους οι καταλήψεις εκφράζουν και τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών.

ρώσει την πλατιά πλειοψηφία των μαθητών «να μην περάσει η παράταση του έτους» και δεύτερο το «να αληθεί το όριο των απουσιών».

Η παράταση του έτους σημαίνει ακόμα μεγαλύτερη εντατικοποίηση, παράταση της αλλοτρίωσης και της καταπίεσης, να γεμισούν τα κεφάλια των μαθητών με ακόμα περισσότερες άχρηστες γνώσεις και αντιδραστικές αντιλήψεις.

Αυτό το αίτημα πρέπει να γίνει η σημαία του αγώνα των μαθητών. Όταν πέσει ο Τρίτσας, αυτό το κίνημα θα διαλυθεί και η «Κ-ΝΕ» θα χρησιμοποιήσει τις πιο αντιδημοκρατικές μεθόδους γι' αυτό, γιατί ανεξαρτήτητα από τους δικούς της στόχους οι καταλήψεις εκφράζουν και τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών.

Αυτή την πλειοψηφία του κινήματος εμείς οι κομμουνιστές την χειριζόμαστε. Αυτό το κίνημα που κατάφερε προσωρινά η «Κ-ΝΕ» να το καναλιζάρει στη δικιά της γραμμή κρυμμένη μέσα σ' αυτό σαν άθνη ανεξάρτητη δύναμη, αυτό το κίνημα δείχνει πως υπάρχει μια εκρηκτική αντίθεση των μαθητών με το εκκατευτικό σύστημα και την άρχουσα τάξη συνολικά.

Αγωνιστικές διαθέσεις που χειραγωγούνται από το ψευτο-ΚΚΕ

Είναι γνωστή πια η τακτική της «Κ-ΝΕ να ξεκινά καταλήψεις λίγο πριν τις διακοπές των Χριστου, και του Πάσχα, ώστε να μπορεί να τις σπάσει στο διάστημα των διακοπών, αναπτύσσοντας τον «αγώνα» της τόσο όσο χρειάζεται για να μη φύγει από τα δικά της χέρια, τόσο όμως ώστε να μπορεί να πιέξει για την απομάκρυνση του Τρίτσας.

Όπως έχουμε ξαναπεί αυτό δε γίνεται για την αντιδραστική γραμμή που αυτός εκφράζει στην παιδεία αλλά για άλλους πολιτικούς λόγους: επειδή δηλαδή αυτός ανήκει σε εκείνο το τμήμα του ΠΑΣΟΚ που αντιστέκεται στην συγκυβέρνηση με το ψευτο-ΚΚΕ. Αυτό είναι ο λόγος που ξεκίνησε αυτό το κύμα καταλήψεων στα Γ.Ε.Λ. (Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια) αυτή τη φο-

ρη, ενώ παράλληλα τσάκισε τις καταλήψεις στα Γ.Ε.Λ. (Γενικά Λύκεια) για να μην μπορεί αυτό το κίνημα που εκφράζει βαθύτερα και πιο ολοκληρωμένα τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών, να πάρει μαζικό χαρακτήρα. Είναι πράγματι αξιοπερίεργος ο τρόπος με τον οποίο αρχίζουν κάθε φορά αυτές οι καταλήψεις γιατί δεν είναι αποτέλεσμα κλιμάκωσης αγώνων που έχουν ξεκινήσει σιγά σιγά.

Δεν είναι τυχαίο που λίγες μέρες προτού αρχίσουν, δεν υπήρχε καμιά κινητοποίηση που να προετοιμάζει το έδαφος για την προσημένη μορφή κατάληψης.

Όταν πέσει ο Τρίτσας, αυτό το κίνημα θα διαλυθεί και η «Κ-ΝΕ» θα χρησιμοποιήσει τις πιο αντιδημοκρατικές μεθόδους γι' αυτό, γιατί ανεξαρτήτητα από τους δικούς της στόχους οι καταλήψεις εκφράζουν και τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών.

ρώσει την πλατιά πλειοψηφία των μαθητών «να μην περάσει η παράταση του έτους» και δεύτερο το «να αληθεί το όριο των απουσιών».

Η παράταση του έτους σημαίνει ακόμα μεγαλύτερη εντατικοποίηση, παράταση της αλλοτρίωσης και της καταπίεσης, να γεμισούν τα κεφάλια των μαθητών με ακόμα περισσότερες άχρηστες γνώσεις και αντιδραστικές αντιλήψεις.

Αυτό το αίτημα πρέπει να γίνει η σημαία του αγώνα των μαθητών. Όταν πέσει ο Τρίτσας, αυτό το κίνημα θα διαλυθεί και η «Κ-ΝΕ» θα χρησιμοποιήσει τις πιο αντιδημοκρατικές μεθόδους γι' αυτό, γιατί ανεξαρτήτητα από τους δικούς της στόχους οι καταλήψεις εκφράζουν και τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαθητών.

Αυτή την πλειοψηφία του κινήματος εμείς οι κομμουνιστές την χειριζόμαστε. Αυτό το κίνημα που κατάφερε προσωρινά η «Κ-ΝΕ» να το καναλιζάρει στη δικιά της γραμμή κρυμμένη μέσα σ' αυτό σαν άθνη ανεξάρτητη δύναμη, αυτό το κίνημα δείχνει πως υπάρχει μια εκρηκτική αντίθεση των μαθητών με το εκκατευτικό σύστημα και την άρχουσα τάξη συνολικά.

ARMENIA - AZERBAIDZAN

Η ΠΑΛΙΝΟΡΘΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΜΕΓΑΛΟΡΩΣΙΚΟΣ ΣΩΒΙΝΙΣΜΟΣ ΟΞΥΝΟΥΝ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Μεγάλες αναταραχές και αιματηρά επεισόδια γίνονται τις μέρες αυτές στην Αρμενία και πολύ περισσότερο στο Αζερμπαϊτζάν. Αιτία η απαίτηση των Αρμενίων για προσάρτηση του Ναγκόρνο - Καραμπάχ, περιοχή του Αζερμπαϊτζάν με αρμενικό πληθυσμό στη μεγάλη του πλειοψηφία.

Οι εξεγέρσεις έχουν πάρει μεγάλη έκταση ιδιαίτερα στην Αρμενία.

Τα πραγματικά αίτια των αναταραχών, δεν είναι γνωστά. Γεγονός πάντως είναι ότι αυτά δεν σφραγίζονται, τουλάχιστον προς το παρόν ενάντια στην κεντρική κυβέρνηση της Ρωσίας. Οι αντιθέσεις τους είναι αντιθέσεις ανάμεσα σε δύο εθνικότητες της ΕΣΣΔ. Γεγονός ακόμη είναι ότι η Αρμενία σαν δημοκρατία «αυτονομή» είναι πιο προνομιούχα σε σχέση με το Αζερμπαϊτζάν. Η αιτία γι' αυτό, που αρχίζει

να είναι να μπορούσε να αποτελέσει το ένα σώμα για μια σειρά ξεσηκωμούς από τις εθνικές μειονότητες που υπάρχουν στη Ρωσία. Αυτό θα σήμαινε ότι το ρωσικό νεοσσοβιτικό κράτος θα βρισκόταν σε μεγάλο κίνδυνο διάλυσης του, αφού ο μόνος τρόπος για να εκτονωθεί η κρίση και οι ταραχές, θα ήταν όχι η λύση των προβλημάτων των μειονοτήτων αλλά η βίαιη καταστολή τους.

Η βίαιη καταστολή θα έφερνε και τη βίαιη αντίσταση των λαών που εδώ και 30 χρόνια από την καπιταλιστική παλινόρθωση στην ΕΣΣΔ, στελεάζουν κάτω από την κυριαρχία του μεγαλορωσικού σοβινισμού.

Οι ταραχές αυτές, πέρα από τον ισχυρό περιορισμένο τοπικό χαρακτήρα τους, δείχνουν και κάτι πολύ σημαντικό. Δείχνουν για μια ακόμη φορά ότι την εξουσία στην ΕΣΣΔ δεν την έχει πια το προλεταριάτο και οι σωμαχοί του, αλλά μια αστική τάξη νέου τύπου που εφαρμόζει την πολιτική του μεγαλορωσικού σοβινισμού απέναντι στις εθνικές μειονότητες.

Έτσι ανη να επιτοχυνάτε η προσέγγιση των Εθνών αυτά απομακρύνονται περισσότερο μεταξύ τους. Στο έργο - το δικαίωμα των Εθνών για την αυτοδιάθεση τους - ο

Λένιν γράφει «ο σοσιαλισμός, οργανώνοντας την παραγωγή χωρίς ταξική καταπίεση και εξασφαλίζοντας την άμεση ελευθερία αποχωρισμού. Πάνω σε αυτή τη βάση θα δημιουργηθεί και θα ανελχιστεί πρακτικά η απόλυτη ελευθερία των παραμικρότερων εθνικών προστριβών, της παραμικρότερης εθνικής πρόκλησης, η προσέγγιση και η συγχώνευση των Εθνών θα επιταχυνθεί και θα ολοκληρωθούν με τον οριστικό θάνατο του κράτους. Να η θεωρία του Μαρξισμού...» Αυτή είναι η πολιτική που ακολούθησε το Κ.Κ.Σ.Ε. όταν ηγέτες του ήταν ο Λένιν και ο Στάλιν. Τότε τα προβλήματα αυτά είτε δεν υπήρχαν είτε δεν προκαλούσαν ανταγωνιστικές αντιθέσεις. Όλες οι εθνότητες δούλευαν μαζί για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού.

τον ίδιο τον Γκορμπατσώφ να απευθύνει έκκληση για ηρεμία και να υποσχεθεί σε επιτροπές αρμενίων ότι το θέμα τους θα εξεταστεί σε μια επόμενη σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής του «Κ»Κ.Σ.Ε.

Τώρα οι Γκορμπατσώφικοί μεγαλορωσικοί σοβινιστές μετά τους προκατόχους τους Χρουστώφ και Μπρέζνιεφ πάνε να ριζούν στον Στάλιν την εθνοτική τους δική τους καταπιεστική και διασπαστική μέθοδο ενάντια στις εθνότητες της ΕΣΣΔ. Όμως η ιστορική πρακτική και η πείρα των λαών δεν θυμάται ούτε ένα εκατομμύριο διαδοχικές στην Αρμενία ούτε σφαγές αρμενίων μεγάλης κλίμακας στο Αζερμπαϊτζάν. Τα ψέμματα είχαν κοντά ποδάρια.

Τώρα οι Γκορμπατσώφικοί μεγαλορωσικοί σοβινιστές μετά τους προκατόχους τους Χρουστώφ και Μπρέζνιεφ πάνε να ριζούν στον Στάλιν την εθνοτική τους δική τους καταπιεστική και διασπαστική μέθοδο ενάντια στις εθνότητες της ΕΣΣΔ. Όμως η ιστορική πρακτική και η πείρα των λαών δεν θυμάται ούτε ένα εκατομμύριο διαδοχικές στην Αρμενία ούτε σφαγές αρμενίων μεγάλης κλίμακας στο Αζερμπαϊτζάν. Τα ψέμματα είχαν κοντά ποδάρια.

Τώρα οι Γκορμπατσώφικοί μεγαλορωσικοί σοβινιστές μετά τους προκατόχους τους Χρουστώφ και Μπρέζνιεφ πάνε να ριζούν στον Στάλιν την εθνοτική τους δική τους καταπιεστική και διασπαστική μέθοδο ενάντια στις εθνότητες της ΕΣΣΔ. Όμως η ιστορική πρακτική και η πείρα των λαών δεν θυμάται ούτε ένα εκατομμύριο διαδοχικές στην Αρμενία ούτε σφαγές αρμενίων μεγάλης κλίμακας στο Αζερμπαϊτζάν. Τα ψέμματα είχαν κοντά ποδάρια.

Τώρα οι Γκορμπατσώφικοί μεγαλορωσικοί σοβινιστές μετά τους προκατόχους τους Χρουστώφ και Μπρέζνιεφ πάνε να ριζούν στον Στάλιν την εθνοτική τους δική τους καταπιεστική και διασπαστική μέθοδο ενάντια στις εθνότητες της ΕΣΣΔ. Όμως η ιστορική πρακτική και η πείρα των λαών δεν θυμάται ούτε ένα εκατομμύριο διαδοχικές στην Αρμενία ούτε σφαγές αρμενίων μεγάλης κλίμακας στο Αζερμπαϊτζάν. Τα ψέμματα είχαν κοντά ποδάρια.

Ο ΠΑΝΑΜΑΣ ΣΤΑ ΝΥΧΙΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΕΩΝ

Πέρασαν μόλις δύο εβδομάδες από σχετικό προηγούμενο άρθρο μας του φύλλου αρ. 62 της «ΝΕΑΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ» και να που τα γεγονότα επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς μας. Από τη σύγκρουση ανάμεσα στον πρόεδρο του Παναμά Ντελβάλ, που εκτελούσε τις οδηγίες της Αμερικάνικης Υπερδύναμης, και στον μισητό στρατηγό Νοριέγκα, επικράτησε ο τελευταίος χάρις στη στρατιωτικοφασιστική και βρώμικη εξουσία που εξασκεί με τη μη αντιπροσωπευτική Βουλή στη χώρα του. Ο Πρόεδρος Ντελβάλ απομακρύνθηκε, και ο Νοριέγκα έμεινε αλωνίζοντας σε μια Κυβέρνηση, που, και πριν, ουσιαστικά, ήταν του χεριού του. Ο Λαός της χώρας του τον μισεί, ο τύπος όλων του κόσμου τον κατηγορεί για αισχροπότητες πράξεις και για να κερδίσει την υποστήριξη μιας εσω και μικρής μερίδας του πληθυσμού βγάλετε λόγους σε διάφορες πωλεις, ανεμίζοντας την σημαία ενός καλτικού πατριωτισμού και φανατιστώντας τους ακροατές με στεία εθνικιστικά συνθήματα.

Ο Νοριέγκα εμφανίζεται τώρα σαν ο υπέρμαχος τάχα της απομάκρυνσης των αμερικάνικων βάσεων από τη χώρα, και μιας δθνης ανεξαρτησίας. Η απάντηση των ΗΠΑ, όμως, αναγκάζει τον Νοριέγκα να δείξει τον αληθινό του πρόσωπο.

Οι ΗΠΑ κηρύσσουν οικονομικό πόλεμο στον Παναμά. Σταμάτησαν τη πληρωμή 6,5 εκατομμυρίων δολαρίων, που οφείλουν για την εκμετάλλευση επιχειρήσεων στη Διούρα του Παναμά. Απαγόρευαν την εξαγωγή στον Παναμά 50 εκατομμυρίων δολαρίων, που βρίσκονται σήμερα σε τέσσερις τράπεζες της Νέας Υόρκης.

Αυτές οι κυρώσεις και η αμετάκλητη απόφαση του Αμερικάνικου Κογκρέσου να συνεχίσει, μέχρι την οριστική απομάκρυνση του Νοριέγκα, την οικονομική εξουθένωση του Παναμά, έχουν φέρει τη χώρα στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης. Οι απειλές του Αμερικάνικου ιμπεριαλισμού δεν σταμάτησαν στον οικονομικό τομέα. Την προεπρασμένη Παρασκευή, με τη συγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων στην περιοχή της Διούρας, άρχισαν αμερικάνικα στρατιωτικά γυμνάσια που, παρ' όλη την δήλωση της Ουάσιγκτον ότι είναι τα καθιερωμένα ετήσια γυμνάσια, μνηρίζουν έντονα απειλή στρατιωτικής επέμβασης στη χώρα.

Ο Λαός του Παναμά, εν τω μεταξύ, ξεχύνεται στους δρόμους και διαδηλώνει εναντίον του καθεστώτος του Νοριέγκα. Αυτός διατάζει την επίθεση της αστυνομίας, προκαλώντας επεισόδια με ξυλοδαρμούς και αρκετούς τραυματισμούς. Μπροστά σ' αυτό το χάος, ο Νοριέγκα καταφεύγει τελικά για βοήθεια

στος νέους του φίλους, στα τσιράκια του σοσιαλϊμπεριαλισμού. Ενώ ο Κάστρο είχε ήδη εκφράσει την υποστήριξη του στον Νοριέγκα, είναι τώρα η σειρά του ήδη γνωστού μας για παρόμοια συμπεριφορά Καντάφι. Πράγματι ο Νοριέγκα ζητάει την βοήθεια της Λιβύης μετά από προσωπική επαφή του με τον συνταγματάρχη Καντάφι.

Το μέλλον του Παναμά κι όλης της περιοχής διαγράφεται μαύρο αν η ρωσική και αμερικάνικη υπερδύναμη αρχίσουν να παίζουν και εδώ το ίδιο προκλητικό και ύπουλο παιχνίδι, που παίζουν και στη Μέση Ανατολή. Φυσικά ο Καντάφι πατώντας πάνω στη γραμμή αγκαλιώματος του Νοριέγκα απ' τον σοσιαλϊμπεριαλισμό ανταποκρίνεται θετικά. Ο σοσιαλϊμπεριαλισμός εμπλουτίζει την συλλογή του σε «μαργαριτάρια». Ο Κάστρο, ο Άσαντ, ο Καντάφι, και τώρα, ο Νοριέγκα.

Είναι απαράδεκτο η τύχη τόσων αδικημένων και ποινμένων λαών να κρέμαται στα χέρια τέτοιων παλιανθρώπων που ποτέ είναι τσιράκι της μιας και ποτέ της άλλης υπερδύναμης και ακόμα πιο απαράδεκτο είναι αυτές οι υπερδύναμεις, είτε η αμερικάνικη είτε η ρωσική, να επεμβαίνουν τόσο ξεδιάντροπα στις τύχες των λαών.

Οι λαοί όλου του κόσμου, οι προοδευτικοί και αριστεροί άνθρωποι και πιο πολύ απ' όλους οι κομμουνιστές οφείλουν να καταδικάσουν και να καταγγείλουν απερίφραστα την πολιτική των «μπούκοτς» και των οικονομικών πιέσεων από μια μεγάλη δύναμη απέναντι σε μια άλλη χώρα, που μιστήζεται απ' τη φτώχεια και τη μιζέρια, που αυτή η μεγάλη δύναμη χάλκεψε για τον λαό της χώρας αυτής. Τέτοια «μπούκοτς» είναι μαύρα και αντιδραστικά, όπως είδισαν και περισσότερο ακόμα είναι το αγκάλισμα και η πολιτική υποστήριξη σε παλιανθρώπους δικτάτορες από μια άλλη μεγάλη δύναμη, που θέλει να τους προσεταιριστεί και μέσω αυτών να εισαγάγει με πραξικοπηματισμό στη χώρα, την οποία καταδυναστεύει, στη σφαίρα της δικής της οικονομικής και πολιτικής επιρροής.

Οι λαοί και μόνο οι λαοί έχουν το δικαίωμα και κανείς άλλος παλιός νέος προστάτης να αποφασίζουν για τις δικές τους τύχες και την πορεία των χωρών τους. Και ο λαός του Παναμά, τόσο με την αντίθεση του απέναντι στην αμερικάνικη υπερδύναμη, όσο και απέναντι στον ρωσο - χαιδεμένο Νοριέγκα, δείχνει ότι βρίσκει στον σωστό δρόμο και έχει ξεκαθαρίσει στο μυαλό του ποιο είναι ο εχθρός του, είτε ενδύονται τη μάσκα του εκβιαστή είτε του ψεύτικου φίλου, του ύπουλου εχθρού του.

λογος γνώσης, όταν ο κινεζικός λαός διέκρινε τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές αντιφάσεις του ιμπεριαλισμού, όταν διέκρινε την ουσία της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης των πλατειών λαϊκών μαζών της Κίνας από τον ιμπεριαλισμό, που είχε συμμαχήσει με την μεταπρατική αστική κινεζική τάξη και με την τάξη των φεουδαρχών και των μεγάλων γαιοκτημόνων: μα αυτή η γνώση άρχισε μόνο με την περίοδο του «κινήματος της 4ης Μάη», στα 1919.

2. Βλέπε Κ. Μάρξ και Φρ. Εγγέλς, «Θεωρία στον Φόιερμαχ», Φιλοσοφικές μελέτες, Β. Ι. Λένιν: Μαρξισμός και εμπειροκριτικισμός.

3. Το μυθιστόρημα των τριών βασιλέων (Γανγκου - Γενκ) ιστορικό κινεζικό μυθιστόρημα της περιόδου της πάλης των τριών αυτοκρατοριών, του Ουέι του Ου και του Σου (3ος αι. μ.Χ.).

4. Αίσθημα (sensation).
5. Β. Ι. Λένιν: «Εξέταση του έργου του Εγγέλς: Η επιστήμη της λογικής», στα Φιλοσοφικά τετράδια.

6. Σιντσιά: εκείνος που είχε τον πρώτο επιστημονικό βαθμό στην αρχαία Κίνα.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗ «ΝΕΑ ΑΝΑΤΟΛΗ»

Εξάμηνη συνδρομή εσωτερικού 350 δραχ.
Ετήσια συνδρομή εσωτερικού 700 δραχ.
Ετήσια συνδρομή εξωτερικού 6 Ευρ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 4

την παραγωγικότητα, όπως λέμε, της εκπαίδευσης μεσ' από οργανωτικές αλλαγές, εισαγωγή νέων τρόπων διδασκαλίας, αλλαγή μεθόδων και βιβλίων κ.λπ. Εδώ συμβαίνει το τελικό αντίθετο: οι νέες αναγκές καλύπτονται με άμεση παράταση του εργασιού χρόνου και όχι με αλλαγές στην παραγωγική δομή. Ίσως ηχει περιεργα που μιλάμε με οικονομικούς όρους, αλλά οι συσχετισμοί είναι απόλυτα υπαρκτοί και είναι αναγκαίο να τους φανερώνουμε. Όπως στο εργοστάσιο ο εργοδότης, ιδιώτης ή κράτος αδιάφορο, τενει να μεγαλώσει τον πραγματικό χρόνο εργασίας, με διάφορους τρόπους, έτσι κι εδώ το κράτος επιδιώκει τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση, με το μικρότερο δυνατό κόστος. Μόνο που εδώ, αντίθεση με το εργοστάσιο όπου η υπερωρία πληρώνεται, το κράτος, ο πιο συγγενής εργοδότης, θέλει να του απολέψει παραπάνω χωρίς να πληρώσει δραχμή!

Πρόκειται για μια από τις πιο στενικές μορφές εκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης, που εδώ είναι πνευματική. Το υπουργείο παιδείας ποτέ δε θεωρησε τον καθηγητή εργαζόμενο: αυτό δεν είναι σαν τους άλλους ανθρώπους να ξεκοιράζεται όταν πηγαίνει σπίτι του! πρέπει να έχει κι ένα κατεβαστο γραφτά να τον ακολουθούν από πίσω, παρ' από την προετοιμασία για το μάθημα της επόμενης μέρας. Γιατί να έχει παραπάνω διακοπές από τους άλλους εργαζόμενους; Το ίδιο ποιο λαϊκισμός της «Αιρλιανής». Να τους τις κόψουμε! Και άλλα παρόμοια. Και το παιδί. Μα αυτό ακριβώς σκεφτόμαστε, λέει ο υπουργός. Το κάνουμε αυτό για να μαθαίνει περισσότερο. Εδώ είναι ο δεύτερος λόγος επιβολής του μέτρου αυτού. Οι γνώσεις, κατά το υπουργείο, μετριούνται με την ποσότητα και όχι με την ποιότητα. Δεν του φτάνει που τον βομβαρδίζουμε τον νέο-

λαίον καθημερινά το μυαλό με αντιεπιστημονικές γνώσεις και πρακτικές, πρέπει να του πεσοκόψουμε και τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο που του έχει απομείνει, πρέπει να του κουκουρεψουμε τις διακοπές του, πρέπει να τον κανουμε να βλέπει τους επιλάτες του σχολείου κάθε βράδι στον ύπνο του. Εδώ έχουμε να κάνουμε όχι με καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη πρόσβαση στη γνώση, αλλά με πραγματικό ταξικό φραγμό στη γνώση, στην αληθινή κι επιστημονική γνώση, με μια εντατικοποίηση που θα τενίσει ν' αφαιρέσει και την τελευταία ικμάδα της ζωντανίας των παιδιών μας.

Για όλους αυτούς τους λόγους έχουμε είμαστε διαμετρικά αντίθετοι με την παράταση του σχολικού έτους, έστω και κατά μια μερα. Σέρουμε ότι ο Τρίτος επέλεξε αυτή τη στιγμή και για να γλιτώσει από τα συντριπτικά χτυπήματα που του έχει καταφέρει αυτή τη χρονιά το ψευτοΚΚΕ και οι συνδοιοφόροι του με τις διασπαστικές τριήμερες τους. Όμως κι εδώ λάθωνε, γιατί αυτοί άρπαξαν την ευκαιρία και τον χτύπησαν εκεί που δεν το περίμενε: στη βαθμολογία. Θαιμάστε κομμουνιστές! Εμφανίζονται «βασιλικότεροι του βασιλέως», παρουσιάζοντας την απλοποίηση της βαθμολογίας σαν «ποσβάθμιση της μόρφωσης», αγνοώντας θεληματικά συγκεκριμένα αποτελέσματα που έχει επιφέρει αυτό το καθεστώς. Και το σοβαρότερο από τα δύο ζητήματα, την παράταση του διδακτικού έτους, δε λένε τίποτα, ακριβώς γιατί μ' αυτό μπορεί να ξεσηκωθούν οι καθηγητές, και τότε άντε να τους ελέγξει...

Έτσι, η συζήτηση γι' αυτά τα θέματα έκανε κι ένα καλό: έριξε προσώπεια και μάσκες κι άφησε να βγουν στο φως όλες οι αντιδραστικές θεωρίες και μεθοδεύσεις, τόσο του υπουργείου όσο και του ψευτοΚΚΕ.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 3

αποκτήσει άνθρωποι από άλλους τόπους. Αυτές οι γνώσεις είναι απαραίτητες για την άμεση εμπειρία ανθρώπων που είχαν ζήσει προηγουμένα, ή της άμεσης εμπειρίας του άλλου. Αν στη διάρκεια της άμεσης εμπειρίας των προγόνων ή των συγχρόνων μας, οι γνώσεις αυτές ανταποκρίνονταν στην προϋπόθεση που ανέφερε ο Λένιν, αν δηλαδή ήταν αποτέλεσμα μιας επιστημονικής αφαίρεσης, αν ήταν επιστημονική αναπόσπαστη φαινόμενων που υπήρχαν αντικειμενικά, τότε αυτές οι γνώσεις είναι ασφαλείς, στην αντίθετη όμως περίπτωση, δεν είναι. Γι' αυτό, οι γνώσεις των ανθρώπων αποτελούνται από δύο μέρη: από τα δεδομένα της άμεσης εμπειρίας και από τα δεδομένα της έμμεσης εμπειρίας. Ωστόσο, κάτι που για μένα είναι έμμεση εμπειρία, για τους άλλους παραμένει άμεση εμπειρία. Έτσι, όταν μιλούμε για γνώσεις στο σύνολό τους, μπορούμε να πούμε πως καμιά γνώση δεν μπορεί να είναι αποκομμένη από την άμεση εμπειρία.

Η πηγή όλων των γνώσεων βρίσκεται στα αισθήματα που δέχονται τα αισθητήρια όργανα του ανθρώπου από τον εξωτερικό κόσμο που υπάρχει αντικειμενικά: όποιος αρνιέται το αίσθημα, όποιος αρνιέται την άμεση εμπειρία, όποιος αρνιέται την προσωπική συμμετοχή στην πράξη που μεταβάλλει την πραγματικότητα, αυτός δεν είναι ματεριαλιστής. Γι' αυτό το λόγο είναι τόσο γελοίοι οι «παντογνώστες». Οι Κινέζοι έχουν μια παλιά παροιμία: «Αν δεν μπει μέσα στη φωλιά του τίγρη, δεν μπορεί να του πάρεις το τσιγάρο του». Αυτή η παροιμία ισχύει και για τη θεωρία της γνώσης. Είναι ακατανόητη η γνώση χωριστά από την πράξη.

Για να δείξουμε καλύτερα τη διαλεκτική ματεριαλιστική κίνηση της γνώσης, που απορρέει βασικά απ' την πράξη που μεταβάλλει την

πραγματικότητα — κίνηση της γνώσης σύμφωνα με τη γραμμή μιας βαθμιαίας εμπάθυνας — θα δώσουμε ακόμα μερικά συγκεκριμένα παραδείγματα.

Στην αρχική περίοδο της πράξης του, στην περίοδο δηλαδή της καταστροφής των μηχανών και του αυθόρμητου αγώνα, το προλεταριάτο βρισκόταν ακόμα στη βαθμίδα της αισθητηριακής γνώσης όσον αφορά τη γνώση της κεφαλαιοκρατικής κοινωνίας, και ήξερε μόνο τις μεμονωμένες όψεις της και την εξωτερική σχέση των διαφόρων φαινομένων της κεφαλαιοκρατίας. Εκείνη την εποχή, το προλεταριάτο δεν ήταν ακόμα τίποτ' άλλο απ' αυτό που ονομάζουμε «μια ιδιαιτέρη τάξη». Μα όταν άρχισε η δεύτερη περίοδος της δράσης του προλεταριάτου, η περίοδος της συνειδητής και οργανωμένης οικονομικής και πολιτικής πάλης, όταν η πολέμορφη εμπειρία, που βγήκε από την πράξη και που την απόκτησε στη διάρκεια μιας παρατεταμένης πάλης, απόκτησε την επιστημονική της γενίκευση από τον Μαρξ και τον Ένγκελς, κι όταν γεννήθηκε η μαρξιστική θεωρία που χρησιμοποιήθηκε για να διαφωτίσει το προλεταριάτο και που διδάσκει στο προλεταριάτο πώς να κατανοήσει την ουσία της κεφαλαιοκρατικής κοινωνίας, πώς να κατανοήσει τις σχέσεις της εκμετάλλευσης, που δημιουργήθηκαν ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις, και πώς να κατανοήσει την ιστορική αποστολή του προλεταριάτου, τότε το προλεταριάτο έγινε μια «τάξη καθαυτή».

Τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και ο κινεζικός λαός στη γνώση του ιμπεριαλισμού. Η πρώτη βαθμίδα ήταν η βαθμίδα της αισθητηριακής, της επιφανειακής γνώσης, η γνώση του αγώνα εναντίον των ξένων γενικά, στην εποχή των Τάιπινγκ, των Μπόξερ και άλλων. Μόνο η δεύτερη βαθμίδα ήταν η βαθμίδα της έλ-